

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 20789
Tarih : 16.08.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 16/08/2022 16:08
Sayı: E-120.10-1064610

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkede bulunan birçok cezaevindeki İdare ve Gözlem Kurulları (İGK) siyasi mahpusların koşullu salıverme haklarını yasal dayanak olmadan ellerinden almaktadır. Başta Sincan Cezaevi olmak üzere, onlarca cezaevinden İGK'nin mahpusların koşullu salıverme haklarını engellediğine ilişkin kararlar elimize ulaşmaktadır. Yine mahpuslardan alınan fahiş elektrik faturalarına ilişkin de mahpuslardan çokça şikâyet gelmektedir. Ülke cezaevlerinde tutulan mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerinin, İGK'nin verdiği hukuk dışı kararların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Av. Abdullah Koç
HDP Ağrı Milletvekili

ÖZET GEREKÇE

İdare ve Gözlem Kurulları İGK'nin siyasi mahpusların koşullu salıverme haklarını hukuk dışı yöntemlerle, uydurma gerekçelerle engellediğine ilişkin onlarca başvuru elimize ulaşmaktadır. Mahpusların birden fazla kez bu haklarının ellerinden alındığına ilişkin kararlar mevcuttur. Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde tutulan Mukaddes Kubilay ve İzmir 3'Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde tutulan Fettah Yıldırım bahse konu olan kararlara birer örnektir.

5275 sayılı İnfaz Kanununun 89. Maddesinde koşullu salıverme koşulları arasında mülakat yer almamaktadır. Hükümlüler mülakat adı altında idare tarafında yalnız şekilde sorgulandıklarını, pişmanlık beyanlarının alınmaya çalışıldığını, siyasi görüşlerinden vazgeçip vazgeçemedikleri, yargılandıkları öğütlere dair kişisel kanaatlerinin sorulduğunu belirtmişlerdir. Onur kırıcı bulunan bu mülakatlardaki hukuk dışı sorgudaki sorulara itiraz edenlerin "iyi halli" olmadıklarına karar verildiğini belirtmişlerdir.

Yine cezaevlerinde tutulan mahpuslardan aldığımız şikayetlerin başında mahpuslardan alınan fahiş elektrik faturaları ücretleridir. Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde tutulan mahpus Pervin Oduncu mektubunda "300 TL'nin üzerinde elektrik faturası ödemek zorunda kaldıklarını, haftalık kantin alışverişlerinin 200 TL'nin altına inmediğini, cezaevi görüşü esnasında oda arkadaşının ailesi ile selamlaşmanın disiplin cezasına neden olduğunu, 12 Eylül 1980 Askeri Darbe dönemini aratmayan uygulamalara maruz kaldıklarını, cezası bittiği halde 7-8 kadın mahpusun hala cezaevinde tutulduğunu, cezaevinin bir ticarethaneye dönüştüğünü ve bir mektup yazmanın bedelinin 15 TL olduğunu" ifade etmiştir. Tüm bunlar dikkate alındığında cezaevlerinde yoğun baskılara maruz kalan mahpusların aynı zamanda ekonomik anlamda da cendereye alındıklarını göstermektedir.

GEREKÇE

1999 yılında Ağrı'nın Doğubayazıt ilçesinde belediye başkan adayı olan Mukaddes Kubilay HADEP'ten seçilen ilk 3 kadın belediye başkanından birisidir. Kadın ve çocuklar için yaptığı çalışmalar ile halkın büyük sevgi ve saygısını kazanmıştır. 2004 yılında girdiği belediye seçimlerinde yüksek bir oy oranı ile yeniden belediye başkanlığını kazanmıştır. 2009 yılında görevi sona ermiştir. Mukaddes Kubilay, 1 Haziran 2014 seçimlerinde BDP Ağrı Belediye Başkanlığı'nı kazanmış, Sırrı Sakık ile birlikte Ağrı Belediye Eş Başkanlığı görevini yürütmüştür. Mukaddes Kubilay, Belediye Eş Başkanlığı döneminde kadın çalışma birimleri kurarak kadınların belediye yönetiminde etkin olmasını sağlamıştır. Görevden alınıp belediyeye kayyım atandığında kayyımın ilk icraatı bu birimleri kapatmak olmuştur. Mahpusun Avukatından aldığımız bilgiye göre; daha önce ifade vermeye gittiği halde, 22 Aralık 2016 tarihinde kızının evinde iken ev basılarak gözaltına alınmış, 26 Aralık 2016'da hakkında tutuklama kararı verilmiştir. 1 Mart 2017 tarihinde ise Ağrı Belediye'sine kayyım atanmıştır.

Mukaddes Kubilay'ın ilk duruşması 25 Nisan 2017 de tutuklandıktan 4 ay sonra yapılmıştır. Hakkındaki suçlamalar özetle parti adına katıldığı etkinlikler, basın açıklamaları, belediye faaliyetleri, cenaze törenlerine katılımıdır. Başkaca herhangi bir eylemden yargılanmamıştır. Suçlandığı tüm eylemler yasal basın açıklamaları ve parti faaliyetleridir. Söz konusu faaliyetlerden birkaçı aşağıdaki şekildedir:

- 15.02.2014 tarihinde yasadışı örgüt faaliyeti kapsamında bir basın açıklamasına katıldığı,
- 19/09/2016 Diyardin Belediye'sine atanan kayyımı protesto etmek amacıyla düzenlenen basın açıklamasına katıldığı,
- 04/11/2016 tarihinde, Ağrı İl merkezinde gözaltına alınan HDP milletvekillerine ilişkin olarak protesto amacıyla düzenlenen basın açıklamasına katıldığı,
- 08/10/2015 tarihinde basın açıklamasına katıldığı, basın açıklaması bitene kadar grubun içerisinde yer aldığı, "Komployu Kınıyoruz, Halkımızın Öz Yönetimini Selamlıyoruz" yazılı pankartı tutan kişilerden olduğu,
- 27/10/2014 tarihinde Baran (K) Ümit Nakuş isimli kişinin Doğubayazıt İlçesinde yapılan cenaze törenine katıldığı,
- Evden alınan kitaplar hakkında herhangi bir yasaklama kararı olmamasına rağmen sadece kitap isimleri sayılmak suretiyle suç olarak görüldüğü vb. Şeklinde.

Mukaddes Kubilay ve avukatının haberdar edilmediği bir duruşmada hukuka aykırı şekilde gizli bir tanık ifadesi alınmış tanığın genel nitelikte beyanları aleyhine delil olarak kabul edilmiştir. Duruşmalara SEGBİS (sesli görüntülü kayıt sistemi ile uzaktan) katılımına izin verilmiştir. Hakkında ceza kararı verilen duruşmaya bizzat katılma ve savunma yapma talebi reddedilmiştir. Mahkemenin 16 Şubat 2018 tarihindeki kararında (TCK 314/2 maddesi) uyarınca toplamda 8 yıl 6 ay 15 gün hapis cezası almıştır. Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi ve Yargıtay bu cezayı gerekçesiz şekilde onamıştır. Cezanın 1 yıl 15 gün olan kısmı sonradan

yapılan yasal düzenleme nedeniyle Yargıtay incelemesindedir. 7 yıl 6 aylık cezası yönünden Ankara Sincan Cezaevi'nde diğer HDP'li kadın Belediye EŞ Başkanları ile birlikte tutulmaktadır.

Mukaddes Kubilay'ın avukatının aktarımı; "müvekkilinin suçlandığı tüm basın açıklamaları emniyet güçlerinin gözetimi altında yapılmış ve herhangi bir suç tespiti yapılmamış olmasına rağmen aradan yıllar geçtikten sonra yargılama konusu yapılmıştır. Kürt sorununa dair çözüm sürecinde izin verilen basın açıklamaları ve etkinlikler çözüm sürecinin bitmesi ile cezalandırma gerekçesi yapılmıştır/yapılmaktadır. HDP vekilleri, belediye eş başkanları ve diğer üyelere dair olan dava dosyalarında genel olarak durum budur" şeklindedir.

"Mahpus Mukaddes Kubilay, infaz düzenlemelerine göre 04.08.2022 tarihinde tahliye olması gerekirken şartlı salıverme hakkının olmadığına karar verilmiştir. Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulunun (İGK) 11.05.2022 tarihli kararında özetle kişinin dönem puanının 25 olduğunu, eşik puanı aşmadığı, örgütle bağının kopmadığı, tarafsız ve bağımsız olduğuna dair beyanının olmadığı, işlediği suçtan dolayı pişmanlık göstermediği gibi soyut gerekçelerle iyi halli olmadığına karar verilmiştir. Mahpusun salıvermeye engel nitelikte disiplin cezası bulunmamaktadır. İnfaz hakimliği ise hükümlünün puanının hangi sebeple kesildiğinin açıklanmadığı ve sebebinin belirtilmediği gerekçesi ile kararı kaldırılmış ise de cezaevi Savcısının itirazı üzerine Ankara Batı Ağır Ceza Mahkemesi gerekçesiz şekilde İGK kararını 27.07.2022 tarihinde onamıştır."

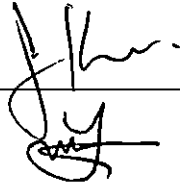
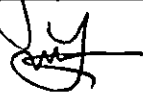
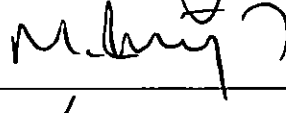
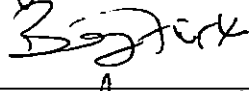
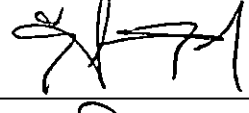
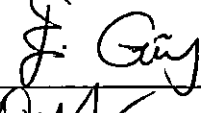
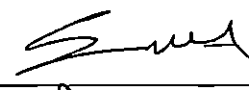
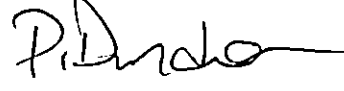
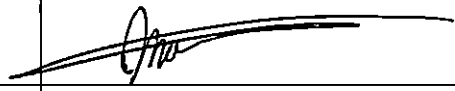
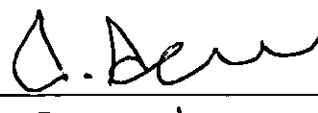
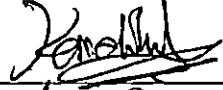
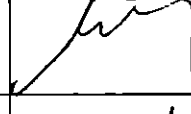
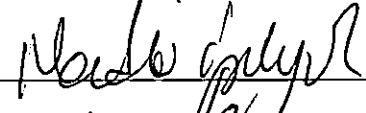
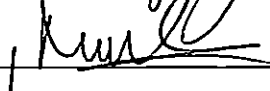
İGK'nin diğer gerekçeleri ise aşağıdaki şekildedir;

- 01.07.2022 ve 22.07.2022 tarihlerinde açık görüş sırasında hükümlülerin diğer hükümlülerin aileleri ile selamlaşması nedeniyle olumsuz davranışa yönelik gruplaşmaya neden olduğu iddiası yer almaktadır.
- 06.06.2022 tarihinde slogan attığı iddiası; Mukaddes Kubilay bu iddiayı kabul etmemiştir. Kamera kayıtlarından da rahatlıkla anlaşılabilecek iken tahliye tarihinde yakında verilen gerçekliğe aykırı bu cezalarla Mukaddes Kubilay'ın tahliyesi engellenmeye çalışılmaktadır.

"Kurul, disiplin kurul karar numarası bildirmemiştir. Bu nedenle denetlemek mümkün olmamakla birlikte hükümlü Mukaddes Kubilay hiçbir zaman slogan atmamıştır. 27.12.2016 tarihinden beridir cezaevinde olan Mukaddes Kubilay aleyhine keyfi gerekçelerle son 6 ayda yoğunluklu olarak disiplin cezası verilmek sureti ile şartlı tahliye koşulları ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. 5275 sayılı İnfaz Kanunu'nun 89. maddesi 14.4.2020 tarihinde 7242 sayılı Kanunla değiştirilmiş, Gözlem Ve Sınıflandırma Merkezleri İle Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik ise 15.04.2020 tarihli Resmî Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Mukaddes Kubilay hakkında iyi hal değerlendirmesi ve koşullu salıverilme kararının 5237 sayılı Ceza Kanunu 7. Maddesine göre, suç tarihi olan 08.10.2015 tarihinde yürürlükte olan Ceza İnfaz Kanununa göre yapılması gerekmekte iken 2020 yılında yapılan değişikliğe göre hukuka aykırı bir biçimde yetkileri genişletilen İdare ve Gözlem Kurulu'nun iyi hal değerlendirmesi esas alınmıştır. Kanunilik ilkesi ihlal edilmiştir."

Yine, İzmir 3'Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde tutulan Fettah Yıldırım'ın yaptığı koşullu salıverme başvuruları iki kere hukuk dışı gerekçelerle reddedilmiştir. İGK'na 08/02/2021 tarih ve 2021/660 sayılı karar ile Acık Ceza İnfaz kurumuna ayrılma ve denetimli serbestlikten yararlanma talebi reddedilmiştir. Karşıyaka İnfaz Hakimliği dosya numarası 2021/1760 karar numarası 2021/1782 ve 01/03/2021 tarihli karar ile itirazı kabul edildi. Fakat cezaevi bu karara itiraz ettikten sonra karar aleyhine bozuluyor. Mahpusun daha sonra yaptığı başvurulara istinaden İGK, 04/04/2021 tarih ve 2021/2684 sayılı karar ile "iyi halli" olmadığına kanaat getirmiş. Mahpus, 8 yıldır ailesine yakın bir cezaevine nakledilmek isteği halde yaptığı tüm başvurular reddedilmektedir.

Ülke cezaevlerinde tutulan mahpusların maruz kaldıkları hak ihlallerinin, mahpusların ödemek zorunda bırakıldıkları fahiş elektrik faturalarının ve İGK'nin verdiği hukuk dışı kararların tespiti ve incelenmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SIDIK TAŞ	SİİRT	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	